

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

ÖZBEKİSTAN ÜLKE SUNUMU

TAŞKENT BÜYÜKELÇİLİĞİ
TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

KISACA ÖZBEKİSTAN

Orta Asya cumhuriyetlerinin en kalabalık ülkesi olan Özbekistan, eski İpek Yolu üzerindeki merkezler olan Semerkand ve Buhara'ya ev sahipliği yapmaktadır. Diğer Orta Asya ülkeleri ve Afganistan ile sınırı olan ülke, Uzakdoğu ve Avrupa arasında geçiş güzergahı üzerindedir. Mineral kaynaklar bakımından zengin olan ülke, dünyanın dördüncü en büyük altın rezervine, onuncu en büyük bakır rezervine ve en büyük on ikinci uranyum arzına sahiptir. Dünya'ya kapalı bir rejimle uzun yıllar idare edilen Özbekistan, 2017'den beri yeni bir yönetim anlayışı altında reformlar yapmakta ve dış dünyaya açılmaktadır.

Başkent:

TAŞKENT

Nüfus:

**35 Milyon
(İşgücü: 19,3
Milyon)**

Milli Gelir:

**2019: 57,7
2020: 59,9
2021: 69,2
Milyar Dolar**

**Büyüme
Oranı:**

**2019: %5,8
2020: %1,9
2021: %7,4**

Kişi Başı Gelir:

**2019: 1.724 ABD
Doları
2020: 1.685 ABD
Doları
2021: 1.983 ABD**

KISACA ÖZBEKİSTAN

Özbekistan, coğrafi ve nüfus yoğunluğu bakımından Orta Asya'nın merkezidir. Ülkenin ekonomisi nispeten çeşitli, nüfusu gençtir. Rusya, 19. yüzyılın sonlarında günümüz Özbekistan'ın farklı bölgelerini ele geçirmiştir. Bolşevik Devrimi'nden sonra Kızıl Ordu'ya karşı sert bir direniş olsa da, başarılı olunamamış ve 1924'te sosyalist bir cumhuriyet kurulmuştur. Sovyet politikaları çerçevesinde pamuk ve tahılın yoğun bir şekilde üretimi, zirai kimyasalların aşırı kullanımına ve su kaynaklarının tükenmesine yol açmıştır. Bu sebeple toprağın yapısı bozulmuş, Aral Denizi ve bazı nehirler büyük oranda kurumuştur. 1991'de SSCB'nin dağılmasından bu yana bağımsız olan ülkede pamuk, ekonominin önemli bir parçası olmaya devam etse de Özbekistan, maden ve doğalgaz ihracat kapasitesini geliştirmiş, üretim tabanını artırmış ve tarımsal üretimini çeşitlendirmiştir.

ANA BAŞLIKLAR

- 1- ÖNEMLİ EKONOMİK GÖSTERGELER
- 2- ÜLKENİN DIŞ TİCARET YAPISI VE İKİLİ TİCARETİMİZ
- 3- İNŞAAT MALZEMELERİ SEKTÖREL BİLGİLER
- 4- ENERJİ VE ELEKTRİK EKİPMANLARI SEKTÖREL BİLGİLER
- 5- PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR
- 6- FAYDALI WEB SİTELERİ

ÖNEMLİ EKONOMİK GÖSTERGELER

Ülke Adı	2019 (1-12)	2020 (1-12)	2019/2020 % Değişim	Dönem	2020 Dönemsel	2021 Dönemsel	2020/2021 % Değişim
GSYİH (Cari Fiyatlar -Milyar \$)	57,7	59,9	3,8	1-12	59,9	69,2	15,6
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	5,8	1,9	-67	1-12	1,9	7,4	289
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar- \$)	1.724	1.685	-2	1-12	1.685	1.983	17,7
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	15,2	11,1	-27	1-12	11,1	10	-0,1
İşgücü (Milyon)	18,9	19,1	0,7	1-9	19,1	19,3	1,1
İşsizlik Oranı (%)	9,1	10,5	15,3	1-9	9,6	9,4	-1,7
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	-3,4	-3,1	9,6	1-9	-0,279	-5,1	1.600
İhracat (Milyar \$)	17,5	15,1	25	1-12	15,1	16,6	-1
İthalat (Milyar \$)	24,3	21,2	25	1-12	21,2	25,5	20

ÖNEMLİ EKONOMİK GÖSTERGELER

Diğer Ekonomik Göstergeler

Politika faizi	%17
Toplam Rezervler	2021 sonu itibariyle 35,1 milyar dolar (20,4 altın, 13,2 döviz)
Toplam Dış Borç	1 Ekim 2021 itibariyle 37,6 milyar dolar
Kamu Borcu	1 Ekim 2021 itibariyle 25,3 milyar dolar
Yabancı Yatırım Miktarı	9,2 milyar dolar (Ocak-Kasım 2021)
Dünya Bankası Büyüme Tahmini	2022-%5,6; 2023-%5,8

ÜLKENİN DIŞ TİCARET YAPISI VE İKİLİ TİCARETİMİZ

	ÜLKENİN TOPLAM İHRACATI (Milyon \$)	TÜRKİYE'NİN ÜLKEDEN İTHALATI (Milyon \$)	TR PAY (%)	ÜLKENİN TOPLAM İTHALATI (Milyon \$)	TÜRKİYE'NİN ÜLKEYE İHRACATI (Milyon \$)	TR PAY (%)	TÜRKİYE-ÜLKE ARASI TOPLAM DIŞ TİCARET HACMİ (Milyon \$)
2017 Yıllık	10.079	823	8,2	12.035	680	5,7	1.503
2018 Yıllık	11.228	796	7,1	17.315	952	5,5	1.747
2019 Yıllık	14.342	1.140	8,0	21.854	1.232	5,6	2.372
2020 Yıllık	13.124	970	7,4	19.955	1.155	5,8	2.125
2021 Yıllık	14.063	1.800	12,8	23.724	1.845	7,8	3.645

Dünya ile Ticaret

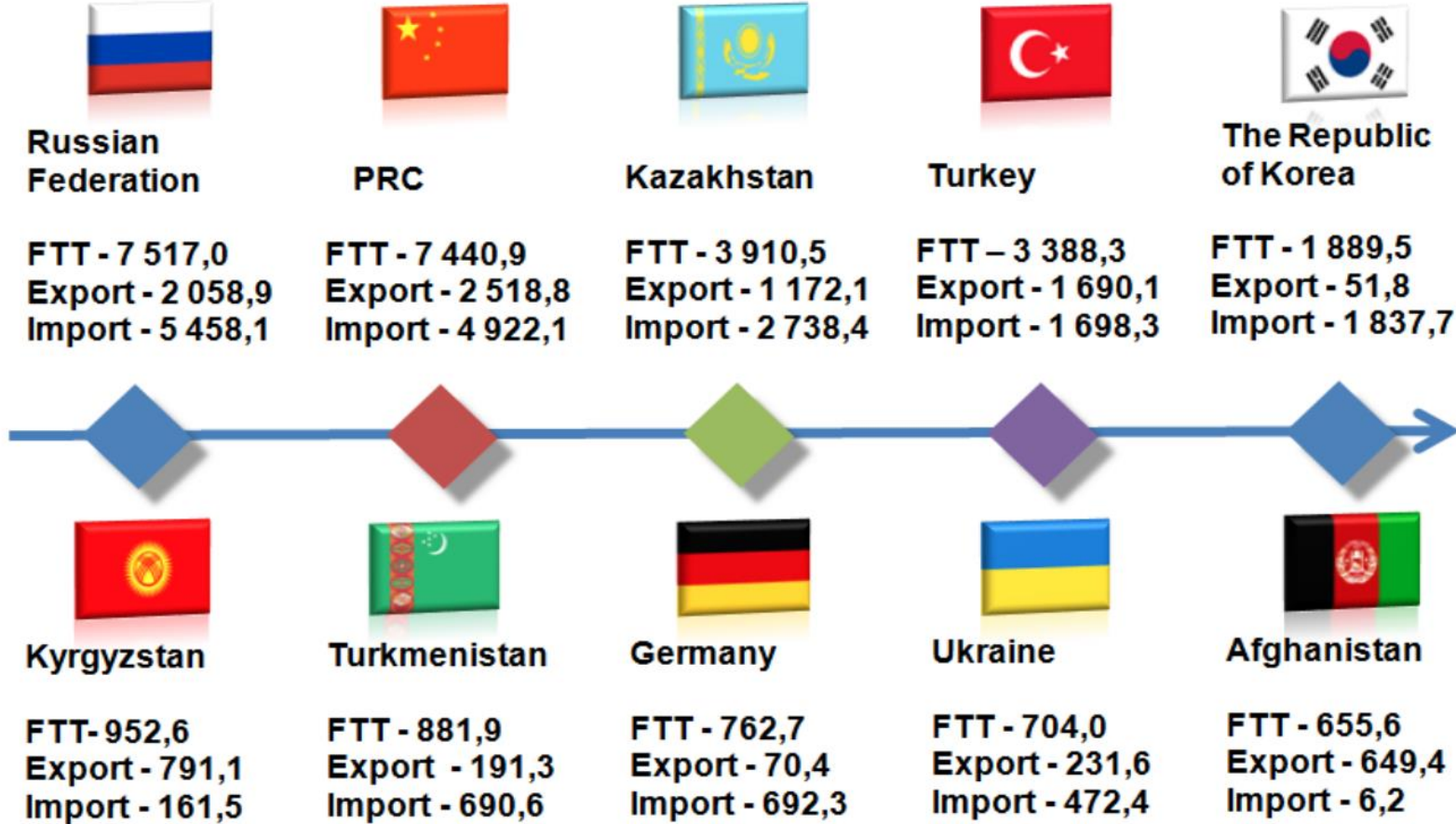
İhraç Ürünleri: Altın %25, Sanayi ürünleri %26, Hizmetler %15, Gıda ürünleri ve canlı hayvanlar %8, Kimyasal ürünler %7, Mineral yakıtlar yağlar %5

İthal Ürünleri: Makine ve ekipman %32, Sanayi ürünleri %18, Kimyasal ürünler %14, Gıda ürünleri ve canlı hayvanlar %10, Hizmetler %7, Mineral yakıtlar yağlar %6

ÜLKENİN DIŞ TİCARET YAPISI VE İKİLİ TİCARETİMİZ

ÜLKENİN DIŞ TİCARET YAPISI VE İKİLİ TİCARETİMİZ

Türkiye'nin Ülkeye İhracatında İlk 10 Ürün				
GTIP 6 Kodu	GTIP 6 Adı (Türkçe)	2020 Aralık	2021 Aralık	2020/2021 % Değ.
842482	TARIMA VEYA BAHÇECİLİĞE AİT DİĞER CİHAZLAR	31.498.850	75.288.267	139,0
300490	TEDAVİDE/KORUNMADA KULLANILMAK ÜZERE HAZIRLANAN DİĞER İLAÇLAR	39.509.514	44.980.299	13,8
961900	HİJYENİK HAVLULAR VE TAMPONLAR, BEBEK BEZLERİ VE BENZERİ HİJYENİK EŞYA	40.567.480	43.263.345	6,6
381512	TAKVİYE EDİLMİŞ KATALİZATÖRLER; AKTİF MADDESİ KIYMETLİ METAL/KIYMETLİ M	14.050.405	39.671.069	182,3
840790	DİĞER AMAÇLI PİSTONLU, İÇTEN YANMALI MOTORLAR	3.590	33.007.315	919.323,8
730890	DEMİR/ÇELİKTE DİĞER İNŞAAT-AKSAMI	14.759.355	31.942.623	116,4
843780	HUBUBAT; BAKLAGILIN ÖĞÜTÜLMESİ, İŞLENMESİ İÇİN MAKİNE; CİHAZLAR	26.777.544	29.776.520	11,2
380991	MENSUCAT SANAYİNDE KULLANILAN BOYA SABİTLEŞTİRİCİLER VB	18.099.622	22.768.319	25,8
391721	TÜPLER, BORULAR, HORTUMLAR (SERT) ETİLEN POLİMERLERİNDEN	3.580.163	21.635.858	504,3
841182	DİĞER TAŞITLAR İÇİN DİĞER GAZ TÜRBİNLERİ (GÜCÜ >5000KW)		20.225.638	-
Türkiye'nin Ülkeden İthalatında İlk 10 Ürün				
GTIP 6 Kodu	GTIP 6 Adı (Türkçe)	2020 Aralık	2021 Aralık	2020/2021 % Değ.
740311	RAFİNE BAKIR-KATOTLAR VE KATOT PARÇALARI	371.518.832	611.539.011	64,6
520513	PAMUK İPLİĞİ (TEKKAT, PENYSİZ, PAM=>%85, 192.31<=DTEX<232.56; TOPTAN)	112.563.164	216.743.785	92,6
740819	RAFİNE EDİLMİŞ BAKIRDAN DİĞER TELLER	58.251.254	156.365.957	168,4
790112	ALAŞIMSIZ ÇİNKO; ÇİNKO<%99, 99	87.428.523	129.557.079	48,2
520523	PAMUK İPLİĞİ (TEKKAT, PENYELİ, PAM=>%85, 192.31<=DTEX<232.56; TOPTAN)	53.432.566	103.265.959	93,3
390120	ÖZGÜL KÜTLESİ >=0, 94 OLAN POLİETİLEN	61.825.127	87.440.079	41,4
741110	RAFİNE EDİLMİŞ BAKIRDAN İNCE VE KALIN BORU	25.944.220	64.577.028	148,9
740811	RAFİNE EDİLMİŞ BAKIRDAN TEL; ENİNE KESİT >6 MM	14.156.581	59.539.696	320,6
520512	PAMUK İPLİĞİ (TEKKAT, PENYSİZ, PAM=>%85, 232.56<=DTEX<714.29; TOPTAN)	23.997.397	59.477.178	147,8
520100	PAMUK (KARDESİZ, TARANMAMIŞ)	25.076.340	38.170.263	52,2

İNŞAAT VE İNŞAAT MALZEMELERİ SEKTÖRÜ – Pazara Genel Bakış

- ❑ İnşaat işleri hacmi 2021 yılında 107,4 trilyon som (10,1 milyar dolar) olarak gerçekleşti. Bir önceki yıla göre büyüme %6,8. GSYİH içerisinde inşaatın payı %6,7.
- ❑ İnşaat malzemeleri sektöründe 2022'nin ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %8 artışla 5,1 trilyon som (500 milyon dolar) değerinde üretim kaydedildi.
- ❑ Üretim verileri: 2,6 milyon ton çimento, 6,8 milyon metrekare 2 mm'lik inşaat camı, 3 milyon metrekare seramik karo, 8,9 milyon metrekare alçıpan, 34,7 bin ton kuru inşaat karışımları, 386 bin paket duvar kağıdı, 27 bin ton kireç, 39,2 bin ton alçı.
- ❑ 2022 yılında çimento üretim ve tüketim dengesi parametreleri, Bakanlar Kurulunun 04.04.2022 tarih ve 149-F sayılı Kararı ile onaylandı, buna göre bu yıl 16,4 milyon ton çimento üretilecek.
- ❑ Bu yılın ilk çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine göre %90 artışla toplam 2,6 milyon ton çimento üretilmiştir.
- ❑ Halihazırda borsada 1 ton çimentonun ortalama fiyatı %0,4 azalarak 571 bin som (bu yılın başında 592,5 bin som idi), 1 metrekare inşaat camı maliyeti 39,3 bin som oldu.
- ❑ Cumhurbaşkanı tarafından 30 Aralık 2021 tarihinde onaylanan PP-72 No'lu Yatırım Programı çerçevesinde, ağırlıklı olarak yabancı yatırımların ve İnşaat Malzemeleri Derneği'nden alınan kredilerin katılımıyla 495,7 milyon dolar değerinde 21 proje hayata geçirilecek.
- ❑ Bu yıl Ocak-Mart döneminde 21 yatırım projesine toplam 275 milyon dolar yatırım yapılmıştır.
- ❑ 2022'nin ilk çeyreğinde ihracat 109 milyon dolar olarak gerçekleşti ve geçen yılın aynı dönemine göre 1,5 kat büyüme gerçekleşti.
- ❑ 2019 yılı sonunda çıkan ve 2021 yılı sonunda güncellenerek daha verimli bir hale getirilen 'Kredi Mekanizmalarının İyileştirilmesi İçin Ek Önlemler Hakkında Cumhurbaşkanı Kararı' kapsamında, konut kredisinin kapsamını daha da genişletmek, özel müteahhitlerin gelişmesi için koşullar yaratmak, konut ihtiyacı olanları desteklemek için yeni mekanizmalar oluşturmak, arazi kaynaklarını verimli kullanmak ve yerleşim yerlerinin kentleşme sürecini yoğunlaştırmak amacıyla getirilen düzenlemeler ile sektörün önümüzdeki dönemde canlı kalacağı, bu kapsamda inşaat malzemelerine yönelik talebin artacağı ön görülmektedir.

İNŞAAT VE İNŞAAT MALZEMELERİ SEKTÖRÜ – Dış Ticaret ve İkili

Bin Dolar

GTP	Ürün Adı	2017	2018	2019	2020	2021
Tüm Ürünler		12.035.209	17.312.259	21.855.139	19.955.151	23.724.275
İnşaat GTİP'leri		1.455.584	2.572.273	3.653.826	2.613.892	3.056.316
'8429	Kendinden hareketli buldozerler, angledozerler, greyderler, toprak tesviyesine mahsus makinalar, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, küreyici yükleyiciler, sıkıştırma işini tokmaklamak suretiyle yapan makinalar ve yol silindirleri	107.181	306.209	364.571	262.981	210.973
'9406	Prefabrik yapılar	72.258	183.629	423.409	255.570	161.138
'7305	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular (kaynaklı, perçinli veya benzeri şekillerde kapatılmış)	28.248	26.207	22.833	35.532	160.983
'4411	Ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden lif levhalar (reçineler veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun olmasın)	78.655	116.600	132.161	100.168	147.209
'8428	Kaldırma, elleçleme, yükleme veya boşaltma işlerine mahsus diğer makina ve cihazlar (asansörler, yürüyen merdivenler, konveyörler, teleferikler gibi)	60.937	63.457	102.006	108.464	135.573
'2523	Portland çimentosu, şaplı çimento ("ciment fondu"), cüruf çimentosu, süper sülfat çimentosu ve benzeri su altında sertleşen çimentolar	22.538	176.671	153.502	130.868	128.324
'7308	Demir veya çelikten inşaat (94.06 pozisyonundaki prefabrik yapılar hariç) ve inşaat aksamı	105.145	124.846	194.568	80.983	123.489
'8481	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için musluklar, valfler (vanalar) ve benzeri cihazlar	45.157	106.583	171.732	87.125	122.733
'7304	Demir (döküm demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	101.603	173.240	159.548	82.621	118.700
'7214	Demir veya alaşımsız çelikten çubuklar (sadece dövülmüş, sıcak haddelenmiş veya sıcak çekilmiş, haddelenme işleminden sonra burulmuş olanlar dahil)	8.455	11.398	22.425	38.465	98.057

[Tablo](#)

**İNŞAAT VE İNŞAAT MALZEMELERİ SEKTÖRÜ – Dış Ticaret ve
İkili Ticaret**

Bin Dolar

İhracatçı Ülkeler	2017	2018	2019	2020	2021
Tüm Ülkeler	1.455.584	2.572.273	3.653.826	2.613.892	3.056.316
Rusya Federasyonu	313.855	520.722	635.556	630.547	911.952
Çin	493.576	639.996	940.898	656.051	736.722
Türkiye	119.175	251.653	369.514	238.410	383.804
Güney Kore	111.268	366.551	753.935	375.826	278.784
Kazakistan	54.886	107.259	114.375	135.232	131.055
İran	11.618	46.573	56.844	20.434	66.832
Kırgızistan	14.175	42.892	47.003	37.241	56.977
İtalya	24.669	42.354	106.964	46.587	56.008
Ukrayna	26.733	46.971	34.569	47.150	54.984
Almanya	71.774	39.323	92.587	70.245	52.940

İNŞAAT VE İNŞAAT MALZEMELERİ SEKTÖRÜ – Pazara Giriş

- ❑ **Hedef Bölgeler:** Ekonomik aktivitelerin büyük bölümü Taşkent'te olsa da diğer vilayetler de fırsat sunmaktadır.
- ❑ **Lojistik:** Ülkenin konumundan ötürü karayolu ile taşıma tercih edilmektedir.
- ❑ **Güvenlik:** Genel kabul görmüş ticaret kuralları çerçevesinde işlem tesis edilmelidir.
- ❑ **Dağıtım Kanalları:** Ürünün ve işin niteliğine göre değişkenlik gösterebilir. Belirli projeler bazında doğrudan satış yapılabilir veya geleneksel pazarlara ve e-ticaret firmalarına tedarik yapılabilir.
- ❑ **Reklam ve Pazarlama:** Ülke içerisinde birim açmak iş yapmayı önemli ölçüde kolaylaştırmaktadır.
- ❑ **İlgili Sektördeki Fuarlar:** Iteca - Uzbuild, Aquatherm, IEG - UzStroyExpo
- ❑ **İş Yapma Kolaylığı, İş Kültürü:** Son dönemde bürokratik işlemlerde sadeleştirme adımları ve elektronik ortam (e-devlet) uygulamaları iş yapmayı kolaylaştırmıştır.
- ❑ **Tüketici Tercihleri:** Fiyat odaklı yaklaşım, bankacılık sisteminin esnek olmaması tüketici tercihlerini etkilemektedir.
- ❑ **İthalat Vergileri:** <http://lex.uz/docs/4534082>
- ❑ **Tarife Dışı Engeller:** Referans fiyat uygulamaları, TSE belgelerinin kabul edilmemesi
- ❑ **İkili ve Çok Taraflı Ticari Anlaşmalar:** Sektöre etki eden boyutuyla bulunmamaktadır.

ENERJİ VE ELEKTRİK EKİPMANLARI SEKTÖRÜ – Pazara Genel

Bakış

- ❑ Elektrik ve enerji sektörleri bağlamında bakıldığında Özbekistan, Orta Asya ülkelerinin birleşik güç sisteminin kurulu gücünün yaklaşık %50'sine sahip olup enerji ihtiyacını kendi enerji kaynaklarından karşılayabilmektedir. Ülkenin elektrik enerjisi sektörünün toplam kurulu gücü 14.300 MW'dır. Ülkede kurulu gücü 12.400 MW, potansiyel üretim kapasitesi 64 milyon MW/h olan 45 elektrik santrali bulunmaktadır. Elektrik üretimi için enerji kaynaklarının temeli doğal gaz ve petrol ürünleridir. Üretilen toplam elektriğin %80'inden fazlası doğalgaz ile sağlanmaktadır.
- ❑ Ülke, 0,4-500 kV voltajlı, toplam 231,3 bin km uzunluğunda yerel ve yüksek voltajlı elektrik hatlarından oluşan geniş bir elektrik şebekesine sahiptir.
- ❑ Elektriğin üretim, dağıtım ve tüketimi, Termik Santraller, Özbekistan Ulusal Elektrik Şebekeleri ve Bölgesel Elektrik Şebekeleri gibi bakanlığa bağlı anonim şirketlerle sürdürülmektedir.
- ❑ Termik Santraller A.Ş., Özbekistan Ana Elektrik Şebekeleri A.Ş. ve Bölgesel Elektrik Şebekeleri A.Ş., enerji santralleri ve şebekelerin ana ekipman ve aksesuarlarının onarım ve bakımı ile birlikte tasarım, inşaat, kurulum ve devreye alma işlerinden müştereken sorumludur.
- ❑ Termik Santraller A.Ş. tarafından üretilen ve Bölgesel Elektrik Şebekeleri A.Ş. tarafından dağıtımı ve satışı yapılan elektrik enerjisinin işletmelere iletimi, Özbekistan Ulusal Elektrik Şebekeleri A.Ş. tarafından 220-500 kV gerilime sahip ana elektrik şebekeleri aracılığıyla gerçekleştirilir ve 9,7 bin km'den fazla kablo uzunluğu bulunmaktadır.
- ❑ Ülke çapında tüketicilere elektrik enerjisi tedariki, Bölgesel Elektrik Şebekeleri A.Ş.'nin kontrolü altında her bir bölgesel birimde anonim şirketler olarak faaliyet gösteren on dört bölgesel dağıtım ve satış kuruluşunun elektrik şebekelerinin sorumluluğundadır. Her işletmenin bilançosunda, toplam uzunluğu 250 bin km'den fazla olan enerji nakil hatları ve toplam voltajı 110 kV'a kadar olan 1.700 trafo merkezi bulunmaktadır.
- ❑ 224 bin km'den fazla uzunluğa sahip en kapsamlısı, esas olarak ülke çapında tüketicilere güç sağlamak için kullanılan 0,4-6-10 kV elektrik şebekeleridir.

ENERJİ VE ELEKTRİK EKİPMANLARI SEKTÖRÜ – Pazara Genel

Bakış

- ❑ Elektrik sektörünün daha da geliştirilmesi ve reformu stratejisine ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca Bakanlık, 2030 yılına kadar üretim tesislerinin geliştirilmesi için bir program geliştirmektedir. Buna göre, toplam kapasitesi yaklaşık 27 GW olan ve toplamda yaklaşık 35 milyar Dolar tutarında yeni güç ünitelerinin inşası ile üretim kapasitesini artırmaya yönelik büyük yatırım projelerinin uygulanması ve toplam çıktısı 6,4 GW olan termik santrallerdeki eski güç ünitelerinin devreden çıkarılması planlanmaktadır.
- ❑ Termik enerji endüstrisinde alınan önlemler ile verimliliği yaklaşık %60'a ulaşan yüksek verimli buhar-gaz ve gaz-türbin ünitelerine dayalı modern enerji üretim teknolojilerinin devreye girmesi sağlanacaktır.
- ❑ Ayrıca, yeşil ekonomiye geçiş kapsamında, elektrik enerjisi sektöründe toplam 6,7 GW kapasiteli modern güneş ve rüzgar santrallerinin kurulmasına öncelik verilmektedir.
- ❑ Yaklaşık 17,3 milyar \$ tutarındaki doğrudan yatırım yoluyla toplam 15 GW üretime sahip yeni enerji santralleri inşa etme planı bulunmaktadır. Hidroelektrik, nükleer ve çeşitli düzenleyici santraller hariç tüm santraller doğrudan yatırım yoluyla inşa edilecektir.
- ❑ Doğal olarak, elektrik enerjisi sektöründe ihtiyaç duyulan yatırımın, sadece devlete ait mevcut enerji şirketleri ile yapılmasına imkan bulunmadığından, özel yatırımları çekmek Enerji Bakanlığının en önemli amaçları arasında yer almaktadır.
- ❑ Bu kapsamda, Türk firmalarının enerji sektöründeki yatırımları da son dönemde hız kazanmıştır. Aksa Enerji, Cengiz Enerji ve Odaş Enerji firmalarımız Taşkent, Sirderya, Buhara ve Harezmi bölgelerindeki doğalgaz çevrim santrali yatırımları ile ülkenin toplam elektrik üretim kapasitesine toplamda 1.384 MW katkı sağlayacaktır.
- ❑ Elektrik endüstrisindeki bahse konu gelişmeler sayesinde, ekonominin ve halkın artan elektrik enerjisi talebini, tarifelerde keskin bir artış olmadan karşılanması amaçlanmaktadır.

ENERJİ VE ELEKTRİK EKİPMANLARI SEKTÖRÜ – Dış Ticaret ve

Bin Dolar

GTP	Ürün Adı	2017	2018	2019	2020	2021
Tüm Ürünler		12.035.209	17.312.259	21.855.139	19.955.151	23.724.275
Elektrik Ekipmanları Toplamı		294.879	503.034	725.333	457.291	646.043
'8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	49.064	93.919	102.723	67.490	137.066
'8537	Elektriğin kontrol veya dağıtımına mahsus olup, 85.35 veya 85.36 pozisyonlarında yer alan iki veya daha fazla cihazla donatılmış tablolar, panolar, konsollar, masalar, kabinler ve diğer mesnetler (90. fasılda yer alan alet ve cihazlarla donanmış olanlar dahil) ve sayısal kontrol cihazları (85.17 pozisyonunda yer alan cihazlar hariç)	54.824	101.719	163.515	70.475	92.704
'8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devrelerinin anahtarlanmasına veya korunmasına veya elektrik devresine veya elektrik devresinden bağlantı yapmaya mahsus elektrik teçhizatı (örneğin; anahtarlar, röleler, sigortalar, dalga bastırıcılar, fişler, prizler ve soketler, ampul duyları ve diğer bağlayıcılar, bağlantı kutuları); optik lifler, optik lif demetleri veya kabloları için bağlayıcılar)	23.348	31.659	69.620	63.258	66.396
'8544	İzole edilmiş (emaye kaplanmış veya anodize edilmiş olanlar dahil) teller, kablolar (koaksiyel kablolar dahil) ve diğer izole edilmiş elektrik iletkenler (bağlantı parçaları ile teçhiz edilmiş olsun olmasın); tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar (bağlantı parçalarıyla veya elektrik iletkenleri ile teçhiz edilmiş olsun olmasın)	30.034	71.968	97.289	49.185	62.308
'8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	29.915	77.463	89.306	72.750	60.183

[Tablo](#)

**ENERJİ VE ELEKTRİK EKİPMANLARI SEKTÖRÜ – Dış Ticaret ve İkili
Ticaret**

Bin Dolar

İhracatçı Ülkeler	2017	2018	2019	2020	2021
Tüm Ülkeler	294.879	503.034	725.333	457.291	646.043
Çin	116.242	173.594	257.802	199.561	268.348
Rusya Federasyonu	50.672	39.527	89.188	72.048	113.269
Türkiye	17.692	80.209	78.138	29.050	95.772
Güney Kore	24.046	60.509	149.678	57.590	44.443
İspanya	875	541	1.336	133	40.782
Almanya	24.300	19.751	16.279	17.299	14.195
Kazakistan	4.284	4.424	4.903	6.089	11.992
Ukrayna	4.688	5.192	12.104	10.932	6.020
Hindistan	266	957	1.783	3.141	5.258
İtalya	1.159	4.894	9.368	10.267	5.226

ENERJİ VE ELEKTRİK EKİPMANLARI SEKTÖRÜ – Pazara

Giriş

- ❑ **Hedef Bölgeler:** Yatırım projeleri çerçevesinde Taşkent, Navoi, Cizzak, Karakalpakistan, Fergana, Harezmi
- ❑ **Lojistik:** Ülkenin konumundan ötürü karayolu ile taşıma tercih edilmektedir.
- ❑ **Güvenlik:** Genel kabul görmüş ticaret kuralları çerçevesinde işlem tesis edilmelidir.
- ❑ **Dağıtım Kanalları:** Ürünün ve işin niteliğine göre değişkenlik gösterebilir. Belirli projeler bazında doğrudan satış yapılabilir veya geleneksel pazarlara ve e-ticaret firmalarına tedarik yapılabilir.
- ❑ **Reklam ve Pazarlama:** Ülke içerisinde birim açmak iş yapmayı önemli ölçüde kolaylaştırmaktadır.
- ❑ **İlgili Sektördeki Fuarlar:** Iteca – Power Uzbekistan, IEG - UzEnergyExpo
- ❑ **İş Yapma Kolaylığı, İş Kültürü:** Son dönemde bürokratik işlemlerde sadeleştirme adımları ve elektronik ortam (e-devlet) uygulamaları iş yapmayı kolaylaştırmıştır.
- ❑ **Tüketici Tercihleri:** Fiyat odaklı yaklaşım, bankacılık sisteminin esnek olmaması tüketici tercihlerini etkilemektedir.
- ❑ **İthalat Vergileri:** <http://lex.uz/docs/4534082>
- ❑ **Tarife Dışı Engeller:** Referans fiyat uygulamaları, TSE belgelerinin kabul edilmemesi
- ❑ **İkili ve Çok Taraflı Ticari Anlaşmalar:** Sektöre etki eden boyutuyla bulunmamaktadır.

PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- Mevzuat olarak para ve sermayenin dolaşımında bir engel bulunmamakla birlikte uygulamada bazı sınırlandırmalar olabilmektedir. Eski dönemin önemli bir sorunu olan rüşvet ve kayıt dışılık halihazırdaki yönetim ile azalmıştır.
- Özbekistan'la ticari ilişki kurmak isteyen firmaların bu ülkeye gelmeden önce mutlaka sağlam bir piyasa araştırması yaparak adım atması gerekmektedir. Uzun süre tecrübe edilmeksizin firmalarla kesinlikle güvene dayalı işlem yapılmamalıdır.
- Muhatap firma birebir tanınmalı, mümkünse Özbekistan'a bizzat gelerek temas kurulmalıdır. Firma yerinde ziyaret edilmeli, üretim ve ihracat kapasitesi, satış faaliyeti vb. hakkında bilgi edinilmelidir.
- Özbekistan'da sürekli bulunmak (ofis veya personel bulundurmak) firmalarımızı, Özbek firma veya resmi kurumlar nezdinde avantajlı bir konuma getirmektedir.
- Firma ile yapılacak sözleşme yerel mevzuata uygun yapılmalı ve sözleşmede mücbir sebep, müeyyide, tahkim gibi konular başta olmak üzere diğer hususlar titizlikle ve mümkünse hukuki danışmanlık hizmeti alınarak hazırlanmalıdır.
- İhracatta ve ithalatta mümkün olduğunca riskler, muhatap firma tarafından üstlenilmeli gümrük, nakliyat safhasındaki riskler olabildiğince muhatap firmaya bırakılmalıdır. İhracat işlemlerinde, mümkünse mal bedelinin tamamı ön ödeme ile yapılmalı; eğer bu mümkün değilse mutlaka banka finansal araçları kullanılmalıdır. (akreditif, teminat mektubu vs.)
- İthalat sırasında menşe şahadetnamesi bulunması gereklidir. Aksi halde iki kat gümrük vergisi tahakkuk ettirilmektedir.
- Özbekistan Devlet Gümrük Komitesi tarafından referans fiyat uygulaması yapılmaktadır. Gümrük idarelerince bazı mallarda asgari fiyatların altında beyan edilen fiyatlar kabul edilmemekte, bunun yerine tespit edilen referans fiyatlar üzerinden vergilendirme yapılmaktadır. Bu uygulamanın detayları ve asgari fiyatlar hakkında bilgi alınamamaktadır. Diğer yandan ithal edilen malların fiyatlarının gerçekliği konusunda, giriş formaliteleri konusunda gümrüklerde farklı uygulamalar yapılabilmektedir. Bu konularda bu risklerin özellikle alıcı firmaya yüklenmesinin ve gerektiğinde gümrük müşavirliği hizmeti alınmasında yarar bulunmaktadır.
- 5 Eylül 2017 tarihinden itibaren Özbekistan'da konvertasyon problemi ortadan kalkmıştır. Liberal ekonominin en önemli unsuru hayata geçirilmiştir. Bu tarihten itibaren, ithalat işlemlerinde yerel para, bankalar tarafından ya kendi kaynaklarından ya da döviz borsasında konverte edilerek en fazla bir gün sonrasında transfer edilmektedir.
- Hususi, Hizmet ve Umuma Mahsus Pasaport Hamilleri 30 günlük süre ile vizeden muaftır. Vatandaşlarımızın Özbekistan'a geldiklerinde 3 gün içinde otelde veya yabancılar polisine başvurarak geçici ikamet kayıtlarını yaptırımları önem arz etmektedir.

FAYDALI WEB SİTELERİ

www.gov.uz

www.invest.gov.uz

www.chamber.uz

www.customs.uz

<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>

İLGİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER

ABDULLAH YAVUZ TÜRKER
TAŞKENT TİCARET MÜŞAVİRİ
taskent@ticaret.gov.tr